

Số: ~~2301~~ 2301 /BXD-QLN
V/v cung cấp thông tin phục
vụ đại biểu Quốc hội

Hà Nội, ngày 06 tháng 10 năm 2015

Kính gửi: Văn phòng Quốc hội

Bộ Xây dựng nhận được công văn số 2400/VPQH-TV ngày 02/10/2015 của Văn phòng Quốc hội về việc cung cấp thông tin phục vụ đại biểu Quốc hội liên quan đến chính sách hỗ trợ hộ nghèo xây dựng nhà ở phòng, tránh bão, lụt khu vực miền Trung theo Quyết định số 48/2014/QĐ-TTg ngày 28/08/2014 của Thủ tướng Chính phủ. Sau khi nghiên cứu, Bộ Xây dựng báo cáo cụ thể như sau:

I. NỘI DUNG, YÊU CẦU CHỦ YẾU CỦA CHÍNH SÁCH

Chính sách hỗ trợ hộ nghèo xây dựng nhà ở phòng, tránh bão, lụt khu vực miền Trung theo Quyết định số 48/2014/QĐ-TTg ngày 28/08/2014 của Thủ tướng Chính phủ bao gồm các nội dung, yêu cầu chính như sau:

- **Mục tiêu:** hỗ trợ cho 25.817 hộ nghèo thuộc 14 tỉnh, thành phố gồm: Thanh Hoá, Nghệ An, Hà Tĩnh, Quảng Bình, Quảng Trị, Thừa Thiên - Huế, Đà Nẵng, Quảng Nam, Quảng Ngãi, Bình Định, Phú Yên, Khánh Hòa, Ninh Thuận và Bình Thuận có chỗ ở an toàn, ổn định, từng bước nâng cao mức sống, góp phần xóa đói, giảm nghèo bền vững.

- **Đối tượng nhận hỗ trợ:** là hộ nghèo theo chuẩn nghèo quy định tại Quyết định số 09/2011/QĐ-TTg ngày 30/01/2011 của Thủ tướng Chính phủ; Chưa có nhà kiên cố có sàn sử dụng cao hơn mức ngập lụt từ 1,5 m trở lên tính từ nền nhà; hộ không thuộc đối tượng được hỗ trợ nhà ở theo Quyết định số 22/2013/QĐ-TTg ngày 26/4/2013 của Thủ tướng Chính phủ về hỗ trợ người có công với cách mạng về nhà ở.

- **Phương thức và mức hỗ trợ:** hỗ trợ trực tiếp và cho vay ưu đãi, trong đó ngân sách nhà nước (bao gồm ngân sách Trung ương và ngân sách địa phương) hỗ trợ 12 triệu đồng/hộ; vùng khó khăn theo quy định tại Quyết định số 1049/QĐ-TTg ngày 26/6/2014 của Thủ tướng Chính phủ thì hỗ trợ 14 triệu đồng/hộ; thôn đặc biệt khó khăn theo quy định của Chính phủ thì hỗ trợ 16 triệu đồng/hộ. Mức vay với lãi suất ưu đãi 3%/năm từ Ngân hàng Chính sách xã hội là 15 triệu đồng/hộ với thời gian cho vay 10 năm, ân hạn 5 năm, bắt đầu trả nợ gốc từ năm thứ 6, mỗi năm trả nợ 20%.

- **Thời gian thực hiện Chính sách :** Triển khai thực hiện trong 3 năm, từ năm 2014 đến hết năm 2016.

II. TÌNH HÌNH TRIỂN KHAI THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH

1. Công tác tổ chức triển khai thực hiện

1.1 Đối với các Bộ, ngành, đoàn thể chính trị - xã hội Trung ương

- Các Bộ, ngành Trung ương, theo chức năng, nhiệm vụ của mình đã khẩn trương nghiên cứu và ban hành các Thông tư hướng dẫn thực hiện Quyết định của Thủ tướng Chính phủ: Bộ Xây dựng ban hành *Thông tư số 16/2014/TT-BXD ngày 23/10/2014 hướng dẫn thực hiện Quyết định số 48/2014/QĐ-TTg ngày 28/8/2014 của Thủ tướng Chính phủ về chính sách hỗ trợ hộ nghèo xây dựng nhà ở phòng, tránh bão, lụt khu vực miền Trung*; Ngân hàng Nhà nước Việt Nam ban hành *Thông tư số 41/2014/TT-NHNN ngày 16/12/2014 hướng dẫn việc cho vay của ngân hàng chính sách xã hội theo Quyết định số 48/2014 QĐ-TTg*; Bộ Tài Chính ban hành *Thông tư số 18/2015/TT-BTC ngày 03/02/2015 hướng dẫn công tác lập dự toán, quản lý, cấp phát, thanh toán, quyết toán nguồn vốn hỗ trợ hộ nghèo xây dựng nhà ở phòng, tránh bão, lụt khu vực miền Trung theo Quyết định số 48/2014/ QĐ-TTg*.

- Bộ Xây dựng đã phối hợp với các Bộ, ngành có liên quan thành lập Ban Điều phối thực hiện Chương trình (*Quyết định số 1496/QĐ-BXD ngày 16/12/2014 về việc thành lập Ban điều phối Chương trình hỗ trợ hộ nghèo xây dựng nhà ở phòng, tránh bão, lụt khu vực miền Trung*). Với vai trò là thường trực Ban Điều phối, Bộ cũng đã thành lập Đoàn công tác liên ngành gồm các Bộ, ngành liên quan thực hiện kiểm tra, đôn đốc tại 5 tỉnh là: Phú Yên, Bình Định, Quảng Bình, Quảng Trị, Thừa Thiên- Huế để nắm bắt tình hình triển khai thực tế, xử lý kịp thời các vướng mắc trong tổ chức thực hiện.

- Ngày 19/6/2015 Bộ Xây dựng đã phối hợp với UBND tỉnh Thừa Thiên-Huế tổ chức Hội nghị kiểm điểm tình hình thực hiện Quyết định số 48/2014/QĐ-TTg tại thành phố Huế. Sau Hội nghị, Bộ đã báo cáo Thủ tướng Chính phủ Kết quả thực hiện Chính sách tính đến hết tháng 8/2015 (*Báo cáo số 67/BC-BXD ngày 15/9/2015*).

- Để đảm bảo nguồn vốn hỗ trợ để các địa phương triển khai thực hiện hỗ trợ, Bộ Xây dựng đã phối hợp với Bộ Tài chính, Bộ Kế hoạch và Đầu tư xây dựng kế hoạch hỗ trợ năm 2016 báo cáo Thủ tướng Chính phủ để trình Quốc hội phê duyệt vốn ngân sách theo quy định.

- Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đã tích cực tuyên truyền, vận động các tổ chức, đoàn thể, doanh nghiệp và cá nhân tham gia ủng hộ, giúp đỡ hộ nghèo xây dựng nhà ở bằng nhiều hình thức khác nhau như: ủng hộ bằng tiền, vật liệu xây dựng hoặc ngày công lao động. Ngoài ra, các tổ chức chính trị - xã hội đã tham gia vào việc giám sát thực hiện Chương trình, đảm bảo việc hỗ trợ theo đúng quy định.

1.2 Đối với các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương trong Chương trình.

Căn cứ quy định của Quyết định 48/2014/QĐ-TTg và nội dung hướng dẫn của các Bộ, ngành liên quan, các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương đã khẩn trương tổ chức triển khai thực hiện Chính sách. Cụ thể như sau:

- Hầu hết các địa phương đã thành lập Ban điều phối chỉ đạo thực hiện Chính sách; nhiều địa phương giao việc tổ chức triển khai thực hiện cho Ban chỉ đạo thực hiện Chính sách hỗ trợ giảm nghèo của tỉnh và các cấp huyện, xã; đồng thời giao Sở Xây dựng là cơ quan thường trực chỉ đạo thực hiện. Các địa phương đã tổ chức quán triệt mục tiêu, yêu cầu, nội dung của Chính sách đến các cấp, các ngành và người dân; ban hành các văn bản chỉ đạo thực hiện.

- UBND các tỉnh, thành phố chỉ đạo thiết kế các mẫu nhà phòng tránh lũ, lụt phù hợp với nhiều phương án khác nhau, tổ chức giới thiệu để người dân tham khảo, lựa chọn. Mặc dù còn nhiều khó khăn nhưng nhiều địa phương vẫn ưu tiên thu xếp bố trí vốn ngân sách địa phương và bố trí các nguồn vốn lồng ghép và vốn huy động hợp pháp khác để hỗ trợ hộ nghèo xây dựng nhà ở; đôn đốc việc thực hiện các thủ tục vay vốn theo quy định của Ngân hàng Chính sách xã hội.

- Tại nhiều địa phương, chính quyền đã phối hợp tốt với Mặt trận Tổ quốc trong việc vận động tạo thêm nguồn lực hỗ trợ hộ nghèo xây dựng nhà ở phòng, tránh bão, lụt; đồng thời thực hiện chức năng giám sát quá trình triển khai Chính sách hỗ trợ đảm bảo đúng mục tiêu và yêu cầu; Đoàn Thanh niên cơ sở cũng đã tham gia ủng hộ ngày công, giúp đỡ các hộ nghèo và tổ chức xây dựng nhà phòng tránh lũ, lụt cho những hộ có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn.

- Kết quả rà soát: Số lượng hộ theo đề án hỗ trợ hộ nghèo xây dựng nhà ở phòng, tránh bão, lụt của các địa phương là: 25.817 hộ; tổng số lượng hộ sau rà soát bổ sung: 28.132 hộ, tăng hơn so với đề án ban đầu là 2.315 hộ.

2. Kết quả thực hiện Chính sách (Tính đến hết tháng 9/2015)

- *Về số lượng hỗ trợ:* Tổng hợp số liệu báo cáo của các địa phương đến nay đã hỗ trợ được 4.985 hộ nghèo hoàn thành xây dựng nhà ở phòng tránh bão, lụt, đạt tỷ lệ 19% so với đề án, đạt 18% so với tổng số hộ sau rà soát toàn Chính sách

- *Về chất lượng nhà ở được hỗ trợ xây dựng:* Qua kiểm tra thực tế, các căn nhà phòng tránh bão, lụt đã hoàn thành đều có cao độ sàn xây dựng vượt mức ngập cao nhất tại vị trí xây dựng và có diện tích tối thiểu một tầng từ 15m² trở lên. Chất lượng nhà tương đương mức kiên cố, bán kiên cố (khung bê tông cốt thép hoặc tường gạch 220 chịu lực, sàn đổ bê tông hoặc làm bằng gỗ, mái đổ bê tông hoặc lợp phibrô xi măng, bao che bằng xây gạch). Đa số các căn nhà có giá thành từ 30-40 triệu đồng, một số nhà căn nhà có giá thành cao hơn, tới 50-60 triệu đồng với diện tích rộng hơn do nguồn vốn huy động được nhiều hơn.

Trong quá trình xây dựng nhà ở phòng tránh bão, lụt, hầu hết các hộ dân đều tham khảo các thiết kế mẫu của Sở Xây dựng. Trên cơ sở các thiết kế mẫu, nhiều hộ gia đình đã có một số cải tiến, bổ sung về quy mô diện tích xây dựng, kiểu dáng kiến trúc, mức độ hoàn thiện... đảm bảo phù hợp với điều kiện cụ thể của từng gia đình, tuy nhiên các nhà ở được xây dựng vẫn phải đảm bảo 2 tiêu chí quan trọng là chất lượng xây dựng và chiều cao sàn sử dụng phải cao hơn mức ngập lụt. Đa số các nhà ở được xây dựng tiếp giáp với nhà đã có, một số nhà được xây dựng độc lập nhưng vẫn đảm bảo thuận tiện cho việc di chuyển khi có lũ. Hầu hết căn nhà phòng, tránh lũ, lụt được xây dựng mới, một số ít được xây dựng theo phương pháp cải tạo, nâng tầng nhà ở đã có hoặc làm gác lửng có sàn, gác lửng cao hơn mức ngập lụt cao nhất tại địa phương từ trước tới nay. Ngoài ra, một số hộ có điều kiện đã xây dựng nhà 2 tầng kiên cố để ở kết hợp tránh lũ.

- *Về vốn huy động và giải ngân vốn hỗ trợ*: Tính đến tháng 9/2015, Chính sách đã huy động được 443,88 tỷ đồng. Trong đó, vốn ngân sách Trung ương: 233 tỷ đồng (năm 2014 cấp 100 tỷ đồng, năm 2015 cấp 133 tỷ đồng); vốn ngân sách địa phương: 8,981 tỷ đồng; vốn vay Ngân hàng Chính sách xã hội: 132 tỷ đồng; vốn huy động khác: 69,899 tỷ đồng.

Tổng số vốn đã giải ngân là 165,973 tỷ đồng. Trong đó, vốn ngân sách trung ương: 57,811 tỷ đồng; vốn ngân sách địa phương: 4,961 tỷ đồng; vốn vay Ngân hàng Chính sách xã hội: 40,870 tỷ đồng; vốn huy động khác: 62,331 tỷ đồng.

3. Thuận lợi và tồn tại, hạn chế chủ yếu

3.1 Thuận lợi

- Quá trình triển khai thực hiện Chương trình đã nhận được sự quan tâm chỉ đạo sát sao của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, các Bộ, ngành Trung ương cũng như các cấp uỷ Đảng, Hội đồng nhân dân và UBND các địa phương. Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể chính trị - xã hội, các tổ chức thành viên khác đã tích cực tham gia, giám sát việc thực hiện.

- Có cơ chế, Chính sách và cách làm phù hợp, sát với thực tế. Nội dung các quy định cũng như các hướng dẫn thực hiện cụ thể, rõ ràng; các thủ tục được đơn giản hoá, dễ thực hiện.

- Chương trình nhận được sự đồng tình, ủng hộ rộng rãi của các tầng lớp nhân dân, sự quan tâm phản ánh của các cơ quan truyền thông ở Trung ương và địa phương.

3.2 Tồn tại, hạn chế chủ yếu

- Nguồn vốn hỗ trợ của Trung ương về cho các địa phương chậm, vốn năm 2014 đến tháng 11/2014 mới phân bổ về địa phương, nên địa phương không kịp triển khai, vốn năm 2015 đến nay mới được phân bổ chưa lâu.

- Nguồn vốn vay từ Ngân hàng Chính sách xã hội thời gian đầu không được giải ngân đồng bộ với vốn cấp hỗ trợ nên người dân không đủ kinh phí để làm nhà.

- Việc huy động nguồn vốn từ doanh nghiệp, nhà hảo tâm còn gặp nhiều khó khăn. Các đối tượng là các hộ nghèo, phần lớn dòng họ, anh em đều là các hộ khó khăn nên gặp nhiều khó khăn trong việc huy động vốn từ dòng họ, gia đình để thực hiện việc xây dựng, sửa chữa, nâng cấp nhà ở.

- Công tác tuyên truyền Chính sách đến người dân tại một số địa phương kết quả còn hạn chế. Nhiều hộ dân chưa nắm bắt được những nội dung cơ bản của Chính sách, từ đó dẫn đến việc tham gia hưởng ứng thực hiện, có hộ nghèo nhận hỗ trợ để xây dựng nhà tuy nhiên không vay vốn ưu đãi để làm nhà ở nên rất khó thực hiện.

III. PHƯƠNG HƯỚNG THỰC HIỆN TRONG THỜI GIAN TỚI

Để triển khai Chương trình đạt được mục tiêu, yêu cầu đã đề ra, Bộ Xây dựng xác định một số phương hướng, nhiệm vụ cơ bản trong thời gian tới như sau:

1. Về nguồn vốn thực hiện Chương trình, Bộ Xây dựng tiếp tục kiến nghị Bộ Tài chính, Bộ Kế hoạch và Đầu tư cân đối bố trí kế hoạch vốn ngân sách Trung ương hỗ trợ trực tiếp là 139,476 tỷ đồng và vốn ngân sách Trung ương cấp cho Ngân hàng Chính sách Xã hội để cho vay ưu đãi là 78,990 tỷ đồng ngay từ đầu năm 2016.

2. Tăng cường phối hợp với các Bộ, ngành, tổ chức kiểm tra, đôn đốc tại các địa phương để nắm bắt khó khăn, vướng mắc, kịp thời xử lý, hướng dẫn thực hiện, đồng thời tổng hợp kiến nghị của địa phương để báo cáo Thủ tướng Chính phủ chỉ đạo giải quyết với những vấn đề vượt thẩm quyền, tạo điều kiện cho địa phương đẩy nhanh tiến độ hỗ trợ hộ nghèo xây dựng nhà ở phòng, tránh bão, lụt.

3. Đề nghị các địa phương tăng cường hướng dẫn, đôn đốc, kiểm tra, giám sát việc thực hiện Chính sách; kịp thời tháo gỡ các vướng mắc trong việc giải ngân các nguồn vốn hỗ trợ để đảm bảo cho hộ nghèo có đủ tiền và được cấp vốn kịp thời để làm nhà ở phòng, tránh bão, lụt. Phân đầu để các hộ nghèo hoàn thành kế hoạch 2014 và cơ bản hoàn thành kế hoạch năm 2015 tương ứng với nguồn vốn ngân sách Trung ương đã phân bổ.

4. Tiếp tục kiến nghị Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tích cực tuyên truyền, vận động các tổ chức, đoàn thể, doanh nghiệp và cá nhân tham gia ủng hộ, giúp đỡ hộ nghèo xây dựng nhà ở bằng nhiều hình thức khác nhau (ủng hộ bằng tiền, vật liệu xây dựng hoặc ngày công lao động...) vận động các tổ chức chính trị - xã hội tiếp tục tham gia vào việc giám sát thực hiện Chương trình, đảm bảo việc hỗ trợ theo đúng quy định.

Trên đây là báo cáo về tình hình và phương hướng triển khai Chính sách hỗ trợ hộ nghèo xây dựng nhà ở phòng, tránh bão, lụt khu vực miền Trung (theo quyết định số 48/2014/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ). Đề nghị văn phòng Quốc hội nghiên cứu, tổng hợp để cung cấp thông tin phục vụ hoạt động của đại biểu Quốc Hội./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Bộ trưởng Trịnh Đình Dũng (để b/c);
- Thư viện Quốc hội;
- Lưu VP, QLN (3).

KT. BỘ TRƯỞNG
THỨ TRƯỞNG

Phạm Hồng Hà